

gennemføre Loven; naar man ikke faar en saadant Ekspropriationsbestemmelse indført, finder jeg Anledning til dog at bemærke, at denne Vanskelighed ganske vist kan være til Stede, men at den efter min Formening slet ikke hæves ved en Bestemmelse om, at man kan ekspropriere offentlig Jord. Hvad man mener med offentlig Jord, er mig ikke ganske klart; men jeg antager, at man gaar ud fra, at det er Jord, hvorover Statskassen kan raade. Der er da ingen Tvivl om, at naar i de Egne, hvor det er vanskeligt for Arbejderne at faa Jord, Sogneraadet i Henhold til Loven henvender sig til vedkommende offentlige Autoriteter for at faa Jord, ville disse, naar det blot er muligt, naar man ikke derved vil udelægge vedkommende Ejendom — jeg tænker her f. Eks. paa Præstegaardsjorder, hvis de i Forvejen ere bragte ned til den mindst mulige Størrelse, som en Præstegaard kan have, for at de Jordtinger, der maa stilles til en saadan, kunne tilfredsstilles, er det vel ikke Udvalgets Mening, at man skal stride til Ekspropriation, for at skaffe disse Lodder til Stede — men naar det blot er muligt, siger jeg, ville Autoriteterne selvfølgelig afstaa Jord, og der vil aldrig blive Spørgsmaal om Nødvendighed af Ekspropriation af disse Tilfælde. Hvis man derimod ved offentlig Jord mener Kommunejord, Købstadsjorder, eller hvad man maatte mene, vil jeg anse det for uforfærdeligt at gaa til en Ekspropriation af saadanne Jorder. I det hele vil en Henvisning til, at her drejer det sig om en Samfundsinteresse, aldeles ikke være tilstrækkelig til at tillade en Ekspropriation. At der i et Lovforslag, fremsat her i Tinget, har været indført en lignende Bestemmelse, kan ikke forandre noget dertil.

Alberti: Jeg har ikke taget Del i Behandlingen af dette Lovforslags Indledningsheder, fordi jeg var paa det rene med, at jeg dertil manglede den fornødne Sagkundskab. Jeg har maattet indskrænke mig til med Interesse at lytte til, hvad der er fremkommet fra forskellige sagkyndige Side. Inden imidlertid Sagens tredje Behandling afluttes, vil jeg gerne, særlig over for den Misrekommendation af Lovforslaget, som vi hørte af det ærede Medlem for Københavns Afd. Valgfreds (Scharling), udtale min Tak til det ærede Udvalg og til Tinget i dets Helhed for den Maade, hvorpaa denne Sag er bleven behandlet, og for den Maade, hvorpaa Forslaget i Hovedtrækkene er blevet ændret og forbedret under Sagens Behandling her i Tinget. Jeg tillægger denne Sag en meget stor Betydning, fordi jeg i den ser et Forsøg paa Løsning af en stor Samfundsopgave og

paa Opfyldelsen af et stort Retfærdighedskrav. Det maa jo siges at være en stor og smuk Samfundsopgave, at vi ved Hjælp af Staten og gennem Forpligtelser, som Staten paalægger sig, søge at føre en i økonomisk Henseende uheldig Stillet Samfundsklasse frem til bedre Livsvilkaar, til større økonomisk og personlig Selvstændighed. Det maa ogsaa siges at være Opfyldelse af et Retfærdighedskrav, naar Henhyn tages til, at ogsaa disse Samfundsklasser betale gennem den indirekte Beskatning meget betydelig Bidrag til Statskassen. Dert ser jeg Hovedtingen ved det foreliggende Forslag, at man søger at udføre en stor og smuk Samfundsopgave af en Betskaffenhed, der altid vil vinde Bifald hos Flertallet af vort Folk, samt søger at udføre en Retfærdighedshandling. Ved Siden deraf, men dog kun i anden Række, tillægger jeg ogsaa paa anden Maade det foreliggende Forslag en meget stor Betydning. Det kan vistnok ikke være anderledes, end at dette Forslag lige over for de lofende Strenge, der omkring i Landet lyde fra Socialdemokratiets Side, vil have stor Betydning. Der er ingen Tvivl om, at der over for de Angreb, der fra Socialdemokratiets Side stadig væl fremkomme paa det bestaaende Samfund, vil opstaa nogen Tvivl om disse Angrebs Berettigelse hos dem, til hvem Talen nu særlig rettes, nemlig Landarbejderne, naar de se, at de i Lovgivningsmagten — i alt Fald her i Folketinget — have Venner, som ere rede til paa det bestaaende Samfunds Grund at hjælpe dem fremad derigennem, at Samfundet som Helhed paatager sig Forpligtelser til bedste for dem. Jeg tror, at det er den Vej, vi skulle ud paa og videre fremad, selv om det koster en Del Penge. Det er i saadanne Løve som denne ikke Pengespørgsmaalet, der er det afgørende. Det er ikke afgørende, om Staten paatager sig større eller mindre Forpligtelser, naar det er Forpligtelser, som den meget vel kan overkomme, det, der er det afgørende, er, om det er human og retfærdigt, om det er den rette Vej at gaa for at hjælpe disse Samfundsklasser. Jeg tror, som sagt, at vi skulle videre paa denne Vej. Jeg tror og har altid troet, at det er ad den Vej, man sikrest vil gaa til at sætte en Bom for Socialdemokratiets Fremtrængen ude paa Landet.

Reventlow: Da den ærede Ordfører anbefalede de stillede Endringsforslag, anbefalede han særlig varmt Endringen under Nr. 7 til § 4, hvor Minimumstørrelsen for geometrisk Maal af Lodden sættes op fra 2 til $2\frac{1}{2}$ Td., og saa vidt jeg forstod det, an-